

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07- 805145
Konu : Soru Önergesi

06.04.2021

Sayın Tekin BİNGÖL
Ankara Milletvekili

İlgi : 08.03.2021 tarihli ve 7/42646 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

TBMM Başkanlığına gelen yasama dokunulmazlığının kaldırılması istemlerine ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.

Süreyya Sadı BİLGİÇ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı (5 sayfa)

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

TBMM Ana Bina Bakanlıklar – ANKARA
Tel.No : (0312) 420 67 71 Faks : 420 67 85

Bilgi için: Denetim Bürosu
Tel No: 420 66 88

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1.- Yasama dönemlerinin bitiminde, her bir yasama dokunulmazlığı istemiyle ilgili dosya üzerinde dönem sonu işlemi yapılarak yeniden seçilen milletvekillerine ilişkin dosyalar yeni döneme intikal etmekte; milletvekilliği sona eren milletvekillerine ait dosyalar kapatılarak soruşturma veya kovuşturma dosyaları ilgili mercie iade edilmektedir. Başkanlığımızda bulunan kayıtlarımızın tetkikiyle, 22 ila 26'ncı Yasama Dönemlerinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına gönderilen yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması istemlerine yönelik dosyaların siyasî parti grupları ile bağımsız milletvekillerine göre dağılımını gösteren tablolar aşağıda yer almaktadır.

22. Yasama Dönemine İlişkin İstatistikler

Siyasî Partinin Adı	Siyasî Partiler Bakımından Dosya Sayısı
Adalet ve Kalkınma Partisi	131
Cumhuriyet Halk Partisi	168
Anavatan Partisi	8
Doğru Yol Partisi	9
Genç Parti	1
Bağımsız Milletvekilleri	12
TOPLAM	329

23. Yasama Dönemine İlişkin İstatistikler

Siyasî Partinin Adı	Siyasî Partiler Bakımından Dosya Sayısı
Adalet ve Kalkınma Partisi	133
Cumhuriyet Halk Partisi	98
Milliyetçi Hareket Partisi	37
Barış ve Demokrasi Partisi	170
Bağımsız Milletvekilleri	433
Barış ve Demokrasi Partisi ve Bağımsız Milletvekilleri (Ortak Dosyalar)	36
TOPLAM	907

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

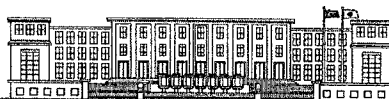
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

24. Yasama Dönemine İlişkin İstatistikler

Siyasî Partinin Adı	Siyasî Partiler Bakımından Dosya Sayısı
Adalet ve Kalkınma Partisi	119
Cumhuriyet Halk Partisi	189
Milliyetçi Hareket Partisi	36
Halkların Demokratik Partisi	671
Barış ve Demokrasi Partisi	83
Demokratik Bölgeler Partisi	87
Millet ve Adalet Partisi	2
Katılımcı Demokrasi Parti	1
E-Parti	2
Bağımsız Milletvekilleri	31
Adalet ve Kalkınma Partisi ve Millet ve Adalet Partisi (Ortak Dosya)	1
Bağımsız Milletvekilleri ve Halkların Demokratik Partisi (Ortak Dosyalar)	7
Bağımsız Milletvekilleri ile Barış ve Demokrasi Partisi (Ortak Dosya)	1
Barış ve Demokrasi Partisi ile Halkların Demokratik Partisi (Ortak Dosyalar)	13
Demokratik Bölgeler Partisi ile Halkların Demokratik Partisi (Ortak Dosyalar)	11
Bağımsız Milletvekilleri, Barış ve Demokrasi Partisi ile Halkların Demokratik Partisi (Ortak Dosyalar)	2
Barış ve Demokrasi Partisi, Demokratik Bölgeler Partisi ile Halkların Demokratik Partisi (Ortak Dosyalar)	2
TOPLAM	1258

25. Yasama Dönemine İlişkin İstatistikler

Siyasî Partinin Adı	Siyasî Partiler Bakımından Dosya Sayısı
Adalet ve Kalkınma Partisi	38
Cumhuriyet Halk Partisi	98
Milliyetçi Hareket Partisi	20
Halkların Demokratik Partisi	187
Cumhuriyet Halk Partisi ve Halkların Demokratik Partisi (Ortak Dosya)	1
TOPLAM	344

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

26. Yasama Dönemine İlişkin İstatistikler

Siyasî Partinin Adı	Siyasî Partiler Bakımından Dosya Sayısı
Adalet ve Kalkınma Partisi	52
Cumhuriyet Halk Partisi	343
Milliyetçi Hareket Partisi	18
Halkların Demokratik Partisi	841
İYİ Parti	5
Bağımsız Milletvekilleri	14
Bağımsız Milletvekilli ve Cumhuriyet Halk Partisi (Ortak Dosya)	1
Bağımsız Milletvekilleri ve Halkların Demokratik Partisi (Ortak Dosyalar)	5
TOPLAM	1279

Cevap 2.- Yasama Dönemi içinde yapılacak işlemi olmayan veya ilgili merci tarafından geri istenilen yasama dokunulmazlığı dosyaları ile milletvekili genel seçiminde yeniden seçilemeyen milletvekillerinin dosyaları, yasama döneminin bitimiyle ilgili mercie iade edilmektedir. Yargı organlarına ait yasama dokunulmazlığı dosyalarının sureti ve ilgili herhangi bir bilgi veya belge, Başkanlığımız uhdesinde (arşivinde) muhafaza edilmemekte ve fezlekelerde yer alan suç isnadına ilişkin konu bazlı istatistik tutulmamaktadır.

1982 Anayasası döneminde, 07.07.2018 tarihi itibarıyla yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması istemine yönelik olarak 54 dosya üzerinde 17 milletvekilinin dokunulmazlığı kaldırılmış olup Anayasa'nın 83'üncü ve 85'inci maddeleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 131 ila 134'üncü maddeleri çerçevesinde yasama dokunulmazlığı kaldırılan bahse konu dosyalar bakımından dönem içinde kesin hüküm nedeniyle milletvekilliği sona eren herhangi bir milletvekili bulunmamaktadır.

Bununla birlikte 20.05.2016 tarihli ve 6718 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Anayasa'ya eklenen geçici 20'nci madde uyarınca 139 milletvekili hakkındaki 682 adet dokunulmazlık dosyası yetkili merciine iade edilmek üzere Başbakanlığa gönderilmiştir.

Yine 1982 Anayasası döneminde, sorunuzda geçen 07.07.2018 tarihi itibarıyla, 26. Yasama Dönemi'nde 8 milletvekilinin milletvekilliği, Anayasa'nın 84'üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca kesin hüküm giyme sebebiyle düşmüştür.

Cevap 3.- 24.06.2018 tarihinde gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı seçimi ve 27. Dönem milletvekili genel seçimi sonucunda yeniden seçilen milletvekillerine ait olan ve 26. Yasama Döneminden intikal etmiş olan yasama dokunulmazlığı dosyalarıyla birlikte 27. Yasama Döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması istemlerine yönelik dosyaların, siyasî parti grupları ile bağımsız milletvekillerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Siyasî Partinin Adı	Siyasî Partiler Bakımından Dosya Sayısı*
Adalet ve Kalkınma Partisi	14
Cumhuriyet Halk Partisi	240
Halkların Demokratik Partisi	898
Milliyetçi Hareket Partisi	8
İYİ Parti	12
Demokratik Bölgeler Partisi	55
Demokrat Parti	6
Türkiye İşçi Partisi	9
Yenilik Partisi	1
Bağımsız Milletvekilleri	33
TOPLAM	1276

*08.03.2021 tarihi itibarıyla Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonunda bulunan yasama dokunulmazlığı dosya sayıları.

27. Yasama Dönemi içinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna mensup milletvekillerine ait 1 yasama dokunulmazlığı dosyası vefat nedeniyle, 1 dosya milletvekilliğinin düşmesi nedeniyle, 3 dosya ise Cumhurbaşkanlığının istemi üzerine işlemden kaldırılarak Cumhurbaşkanlığına iade edilmiştir. Halkların Demokratik Partisi Grubuna mensup milletvekillerine ait 26 yasama dokunulmazlığı dosyası, 31.03.2019 tarihinde yapılan mahalli idareler genel seçimlerinde belediye başkanı seçilen milletvekillerinin, 18.01.1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun'un 17'nci maddesi gereğince belediye başkanlığını tercih etmesi neticesinde milletvekilliklerinin sona ermesi nedeniyle, 36 dosya ise milletvekilliğinin düşmesi nedeniyle işlemden kaldırılarak Cumhurbaşkanlığına iade edilmiştir. Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna mensup milletvekillerine ait 2 yasama dokunulmazlığı dosyası Cumhurbaşkanlığının istemi üzerine Cumhurbaşkanlığına iade edilmiştir. Bağımsız milletvekiline ait 1 yasama dokunulmazlığı dosyası ise milletvekilinin dosya üzerindeki dokunulmazlığının kaldırılması nedeniyle Cumhurbaşkanlığına iade edilmiştir.

Ayrıca, 24.06.2018 tarihinde gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı seçimi ve 27. Dönem milletvekili genel seçimi sonucunda yeniden seçilen milletvekillerine ait olan ve 26. Yasama Döneminden devreden dosyaların siyasî parti gruplarına göre dağılımını gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Siyasî Partinin Adı	Siyasî Partiler Bakımından Dosya Sayısı*
Adalet ve Kalkınma Partisi	2
Cumhuriyet Halk Partisi	89
Halkların Demokratik Partisi	158
Milliyetçi Hareket Partisi	1
İYİ Parti	1
Yenilik Partisi	1
Bağımsız Milletvekilleri	1
TOPLAM	253

*26. Yasama Döneminden 27. Yasama Dönemine devreden ve yeniden seçilen milletvekillerine ait yasama dokunulmazlığının kaldırılması istemlerine ilişkin istatistik.

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Cevap 4.- TBMM Başkanlığına sunulan yasama dokunulmazlığının kaldırılması istemine ilişkin olan dosyalar, usul işlemlerinin tamamlanmasıyla birlikte havaleleri yapılarak Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyona gönderilmekte ve gelen kağıtlara alınmaktadır. Dosya münderecatına ilişkin olarak herhangi bir evrak veya bilgi Başkanlığımızda bulunmamakta ve fezlekelerde yer alan suç isnadına ilişkin konu bazlı istatistik tutulmamaktadır.

Ayrıca 08.07.2018 tarihinden başlamak üzere 27'nci Yasama Döneminde yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması istemine yönelik olarak 1 dosya üzerinde 1 milletvekilinin dokunulmazlığı kaldırılmış olup Anayasa'nın 83'üncü ve 85'inci maddeleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 131 ila 134'üncü maddeleri çerçevesinde yasama dokunulmazlığı kaldırılan bahse konu dosya bakımından milletvekilliğinin sona ermesi söz konusu olmamıştır.

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR